

tieto tri obce žiadali sme iné tri slovenské obce a síce Olšovany, Ďurkov a Ruskov, čím by sa z našej strany uvoľnil komunikačne prístup do priesmyku Ruskov – Slančík – Nové Mesto. Ďalej na východ dohodli sme sa na tom, že časť územia obce Veľaty, na ktorom leží železničná čiara, spájajúca Trebišov so Slancom, prípadne Slovensku. Za to sme postúpili Maďarom obec Kucany, ktorá je maďarská, bola rezaná hranicou a jej osud bol tedy neistý. Od Kucan až po Užhorod nebolo už žiadnych zvláštnych rozhraničovacích problémov. Treba len ešte poznamenať, že časť chotára obce Pustafalu (ktorá podľa Trianonskej zmluvy zostala v Maďarsku), pripojená bola pri trianonskom rozhraničovaní k chotáru obce Slanská Huta. Teraz žiadali túto časť chotára Maďari späť, odvolávajú sa na stav katastrov z r. 1918, ktorý je vraj smerodajný. Túto maďarskú argumentáciu sme neprijali.

Signoval:
Janšák

SNA, OF Š. Janšák, kart. I, f. 1, bez č. Kópia, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 69.

² Deutsches Nachrichtenbüro 12. 12. 1938 vydalo správu, že v Nižnom Medzeve verejné zhromaždenie Deutsche Partei narušili maďarskí teroristi a zbraňou napadli aj štátneho tajomníka F. Karmasina.

Podľa Slovenského deníka z 13. 12. 1938 odporcovia zhromaždenia hádzali kamene, teroristi prišli aj spoza maďarskej hranice, pričom poškodili aj auto Karmasina. V záujme udržania poriadku museli zasiahnuť žandári.

Maďarský minister zahraničných vecí I. Csáky dal pokyn vyslancovi D. Sztójajmu do Berlína, aby dementoval správu nemeckej agentúry. Mal vyhlásiť, že „szabadcsapatok“ neexistujú a správa o tom, že maďarskí teroristi vtrhli cez hraničnú čiaru do Nižného Medzeva je púhym výmyslom. – DÍMK, III, s. 255, pozn. 108.

³ Viaceré miestne organizácie a spolky z obcí Nižný a Vyšný Medzev a Štós poslali 14. 11. 1938 slovenskej vláde memorandum, v ktorom uvádzali, že nová hranica je pre nich nevýhodná, pretína komunikáciu na juh a izoluje ich od nákupných centier, ochromuje priemysel a železničná stanica v Mníšku n/Hnilcom je vzdialená 34 km. Sú uvedomeli Nemci, ale maďarskí Nemci. Ich pripojenie k Maďarsku by vyriešilo ich terajšiu komplikovanú situáciu a hospodárske problémy. – SNA, ÚRK, kart. 18, sign. 8. 2. 3, inv. č. 43. J. Esterházy hlásil do Budapešti: „Dňa 17. 11. 1938 početnejšia spíšská delegácia bola na nemeckom vyslanectve v Prahe. Hovorca delegácie oznámil radcovi Henckemu, že oni sú dobrí Nemci, tými boli aj sú, ale rozhodne sa chcú vrátiť do Maďarska, čo dôkladne zdôvodnili. Nemecký legačný radca im oznámil, že ich želanie nemôže brať do úvahy. Nech sa obrátia na Karmasina. Nato členovia delegácie vyhlásili, že to za žiadnych okolností neurobia. Karmasina neuznávajú za svojho predstaviteľa. On je Deutschböhme, ktorý nepozná ich situáciu. Do posledného dychu sa budú usilovať o to, aby sa vrátili do Maďarska.“ – ZM HÚ SAV, FMMZV, inv. č. 2239, K – 19, Kúm. pol 1938-7/7-4187. Správa J. Esterházyho MZV do Budapešti z 30. 11. 1938.

⁴ Druffel, Ernst.

⁵ Pozri dok. č. 77.

83

20. december 1938, 16.00 hod., Bratislava.

Telefónát J. Cieker, vedúceho sekretariátu pre rokovanie s Maďarskom, na MZV o rozhodnutí predsedu slovenskej vlády J. Tísa týkajúci sa prerušenia rokovania s maďarskou delegáciou.

Záznam

Telefonuje dr. Cieker z Bratislavy:

Dnes referoval jsem o záležitosti přerušení jednání s Maďarskem, o níž telefonoval Dr. Bujnák panu min. předsedovi Tisovi, jenž nařídil, abych znovu do Budapešti oznámil¹, že dokud není případ týkající se obsazení obce Slanec dokonale vyšetřen a vina není určena, dotud není možno dále jednati a proto odvolává československou delegaci z Budapešti². Dr. Tiso dal mi příkaz, abych toto rozhodnutí telefonoval vyslanectví v Budapešti, což jsem učinil dnes ve 14 hodin. Min. předseda Tiso bude dnes v této věci volati přímo pana ministra Chvalkovského.

Převzal:
Dr. Dobrovolný

AMZV ČR, KV, kart. 46, f.: Jednání s Maďarskem 1938, bez č., Originál, strojopis.

¹ Dňa 19. 12. 1938 o 17.00 J. Cieker z Bratislavy oznámil MZV: „Z príkazu predsedu slovenskej vlády Dr. Tisa žiadali sme prerušiť jednání s Budapešti k vŕli incidentu v okolí obce Slanec v okrese Trebišov.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 61, f. 4, č. 183 983/VI-4/38.

² Pozří VA, Dokumenty II., s. 214, č. 176.

84

20. december 1938. Budapešť.

Záznam rozhovoru legačného radcu Česko-slovenského vyslanectva v Budapešti P. Fišu so zástupcom maďarského ministra zahraničných vecí J. Vörnleem týkajúci sa vojenského incidentu v obci Slanec.

Záznam

Na recepci uspořádané dne 19. prosince 1938 ve 22. 30 hodin ministerským předsedou Imrédym pro hraběte Ciana¹ mluvil jsem s hrabětem Csákym, který mne hned odkázal na vyslance Dr. Vörnle. Našel jsem ho v sále a smluvil s ním schůzku na úterý 20. t. m. v 10. 30 hodin. V rozhovoru o hraničním incidentu ve Slanci pravil: „Dieser Grenzzwischenfall ist bedauerlich, er zeigt wieder nur, dass die Lage an der Grenze unmöglich ist, diese ewigen Schiessereien müssen aufhören,“² ale zodpovědnost za ně svaloval na nás. Ve stejném smysle se vyslovil též legační rada von Kuhl, ředitel politické sekce, a plukovník Andorka, přednosta zpravodajského oddělení generálního štábu.

Druhý den v úředním rozhovoru v MZV resumoval Vörnle stanovisko maďarské vlády takto: „Podle zpráv, které až dosud máme, byl incident vyprovokován Vašimi orgány. Nařídili jsme však hned, jakmile sem došli zprávy o obsazení Slance, aby maďarské vojenské oddíly byly vzaty zpět, což se též stalo. V 18. hodin byl retablován status quo a dnes jest na tom úseku klid a pořádek. Nařídili jsme okamžitě nejpřisnější vyšetření celého případu a bude-li zjištěna vina velícího důstojníka, bude potrestán.“³

Dr. Fiša

AMZV ČR, PrS, kart. 59, f. 5, č. 183 247/VI-4/38. Originál, strojopis.